

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९(३) अन्वये दाखल झालेले अपील.**

अपील क्रमांक : २००६/रामाआ/अपील/सिआर/०७
निर्णय दिनांक : २७/०४/२०११

१. श्री. आरेकर एकनाथ त्र्यंबक. : अपिलार्थी : अनुपस्थित
विवेकानंद नगर, मु. पो. ता. नेवासा,
जि. अहमदनगर

विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
मॅनेजर, शेवगांव तालुका सहकारी खरेदी विक्री
संघ लि., शेवगांव, ता. शेवगांव,
जि. अहमदनगर.

२. जन अपिलीय अधिकारी तथा : अनुपस्थित
जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था,
अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद कार्यालयाकडे दिनांक १८/०९/२००६ रोजी दाखल / दि. १०/११/२००८ रोजी फेरदाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधिन आहे.

अपिलार्थीनी त्यांचा अर्ज दिनांक १७/०५/२००६ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा मॅनेजर शेवगांव तालुका, शेतकी माल खरेदी विक्री सहकारी सोसायटी लि. शेवगांव यांचेकडून, दि. २४/०९/१९७३ रोजीच्या औद्योगिक न्यायालय, मुंबई यांनी दिलेल्या अँवार्डला कार्यकारी मंडळाची घेतलेल्या मान्यतेची ठरावाची नक्कल व युनियन समवेत झालेल्या समेटाची नक्कल याबाबतची माहिती मागितली आहे. प्राप्त उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीनी त्यांचा अर्ज दि. ३०/०६/२००६ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा उपनिबंधक, सह संस्था अहमदनगर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. त्यांनी आयोगाकडे कलम १९(३) खाली दाखल केलेला अर्ज हाच त्यांचा युक्तीवाद गृहीत धरून सुनावणी घेण्यात आली. या अपील अर्जात प्रथम अपिलाचा आदेश मिळाल्याचे व त्या आदेशाविरुद्ध अपील असल्याचे नमूद केले

आहे. आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा मॅनेजर शेवगांव तालुका सह. खरेदी विक्री संघ लि., शेवगांव यांनी असा युक्तीवाद केला की, त्यांनी पत्र दि. ०५/०६/२००६ नुसार अपिलार्थीना असे कळविले की, सदरचे रेकॉर्ड ३४ वर्षांपूर्वीचे जुने असल्याने शोधून सापडत नाही. त्यामुळे त्यांनी मागणी केल्याप्रमाणे माहिती देणे शक्य नाही. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, संबंधितांना घेवूनही रेकॉर्डची तपासणी केली व रेकॉर्ड सापडत नाही, याबाबत संबंधित अपिलार्थीची खात्री झाली आहे. त्यांनी पुढे असेही सांगितले की, अपिलार्थीचे मूळ गा-हाणे हे औद्योगीक न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयानुसार पगारवाढी बाबतचे होते. त्याबाबत औरंगाबाद खंडपीठात दावा नं. ५६७७/२००८ दाखल केला होता, त्यात समझोता होवून त्यांना मागील फरकापोटी रुपये ६५,०००/- चा डी. डी. दि. १७/१२/२००८ ला देवून दावा काढून घेतला आहे. आता त्यांची संस्थेविषयी कोणतीही तक्रार राहीलेली नाही. त्यामुळे त्यांना ज्या हेतूसाठी ही माहिती लागत होती ते गा-हाणे दूर झाले आहे.

या प्रकरणी प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, अहमदनगर यांनी दि. १०/०७/२००६ रोजी सुनावणी घेतली आणि त्यांचे पत्र दि. १९/०७/२००६ नुसार अपील अंशतः मान्य करण्याचे नमूद करून अर्जदारांना औद्योगिक न्यायालयाकडील दाव्याचा क्रमांक संस्थेच्या जुन्या रेकॉर्डवरून शोध करून द्यावा असा आदेश दिला. या निर्णयात असेही नमूद करण्यात आले आहे की, अर्जदार यांना कोर्ट कामासाठी औद्योगिक न्यायालय, मुंबई येथे दाखल असलेल्या दाव्याचा क्रमांक मिळाल्यास त्याच्या आधारे आवश्यक असलेल्या निकालपत्राची नक्कल कोर्टातून घेता येईल.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपीलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपील क्रमांक ०७/२००७ निकाली काढण्यात येत आहे.

स्थळ - नाशिक
दिनांक - २७.४.२०११

(मा.हि.शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक.

प्रत :-

१. श्री. आरेकर एकनाथ त्र्यंबक, विवेकानंद नगर, मु. पो. ता. नेवासा, जि. अहमदनगर
२. जन माहिती अधिकारी तथा मैनेजर, शेवगांव तालुका सहकारी खरेदी विक्री संघ लि., शेवगांव, ता. शेवगांव, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
३. जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९(३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक : २००८/रामाआ/अपील/सिआर/२८
दिनांक : २७.०४.२०११

१. श्री. अन्सारी एजाज अहमद मो. फारुक : अपिलार्थी : अनुपस्थित
अन्सार कॉलनी, मालेगांव, जि. नाशिक.

विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : प्रतिनिधी
सचिव अंजुमन तारिक ए तालिम इस्लामपुरा,
मालेगांव, जि. नाशिक.

२. जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक),
जिल्हा परिषद, नाशिक.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद कार्यालयाकडे दिनांक २७/०३/२००८ रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधिन आहे.
अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियमाच्या कलम ६(१) अन्वये त्यांचे पत्र दिनांक २६.१२.२००७ नुसार सचिव, अंजुमन तारिक ए तालिम, मालेगांव, जि. नाशिक यांचेकडून संदर्भ क्रं. २३७/२००७-०८ दि. २९/०९/०७ चा मुख्याध्यापकांनी दिलेल्या मेमो संदर्भातील माहिती तसेच चौकशीच्या निर्णयाच्या प्रमाणित प्रती वगैरे माहिती मागितलेली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. २७/०१/०८ नुसार शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नाशिक यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीचे दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा सचिव अंजुमन तारिक ए तालिम इस्लामपुरा, मालेगांव, जि. नाशिक मालेगांव यांचे वतीने प्रतिनिधी म्हणुन मुख्याध्यापक हजर आहेत. त्यांनी असे सांगितले की, अपिलार्थीनी आयोगास उद्देशून लिहीलेले त्यांचे पत्र दि. १६/०४/२०११ नुसार माहिती मिळाल्याचे कळविले आहे. आज सुनावणीचे दिवशी शिक्षणाधिकारी

(माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नाशिक यांनी असा युक्तीवाद केला की, या प्रकरणी त्यांनी दि. १८/०२/०८ रोजी सुनावणी घेतली आणि ०१ महिन्यात माहिती देण्याबाबतचे आदेश जन माहिती अधिका-यांना दिले. यासंदर्भातील सुनावणीची नोटीस तसेच आदेशाच्या प्रती सापडत नसल्याने ते दाखल करू शकले नाहीत. तथापि, अपिलार्थीच्या द्वितीय अपील अर्जात या सुनावणीचा उल्लेख असल्याचे त्यांनी दाखवून दिले. सदरहू संस्था नियमित अनुदानित संस्था असल्याने प्रथम अपिलीय अधिका-यांनी सागितले की, या संस्थेमार्फत चालविण्यात येणा-या हायस्कुलला अनुदान प्राप्त होत असल्याने सचिव यांनी माहिती अधिकार अधिनियमाअंतर्गत अपिलार्थीना माहिती पुरविणे आवश्यक आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पहाता असे दिसून येते की, अपिलार्थीनी त्यांचे पत्र दि. १६/०४/२०११ मध्ये असे नमूद केले आहे की, त्यांना वेळेवर माहिती मिळालेली नाही पण वेळेनंतर माहिती मिळालेली आहे. तसेच ते या सुनावणीसाठी गैरहजर राहणार असल्याने जो निर्णय घेतला जाईल तो त्यांना मान्य राहील व त्यांची हरकत असणार नाही असे नमूद केले आहे. हे पत्र टपालातून आयोगासही दिनांक १९/०४/२०११ रोजी प्राप्त झाले आहे.

उपरोक्त विवेचनाच्या पाश्वभूमीवर व अपिलार्थीचे दिनांक १६/०४/२०११ चे पत्र विचारात घेता अपीलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येवून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपील क्रमांक २८/२००८ निकाली काढण्यात येत आहे.

स्थळ - नाशिक
दिनांक - २७.४.२०११

(मा.हि.शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक.

प्रत :-

१. श्री. अन्सारी एजाज अहमद मो. फारुक. अन्सार कॉलनी, मालेगांव, जि. नाशिक.
२. जन माहिती अधिकारी तथा सचिव अंजुमन तारिक ए तालिम इस्लामपुरा, मालेगांव, जि. नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
३. जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सीआर/२१
सुनावणी दिनांक : २७/०४/२०११
निर्णय दिनांक : ०९/०५/२०११

१ श्री. संपत तुकाराम गायकवाड : अपिलार्थी : अनुपस्थित
रा.मु.पो.भेंडी (भंडारदरा वसाहत),
ता.अकोले, जि.अहमदनगर.

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : अनुपस्थित
कार्यकारी अभियंता,
घाटघर उदंचन जलविद्युत प्रकल्प वि.क्र.३,
चोंडे, ता.शहापूर, जि.ठाणे.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : अनुपस्थित
अधिकारी अभियंता,
कोयना बांधकाम मंडळ, सातारा.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १२/११/२००७ रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक २५/०४/२००७ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, घाटघर उदंचन जलविद्युत प्रकल्प वि.क्र.२, चोंडे, ता.शहापूर, जि.ठाणे यांचेकडून, कर्मचा-याची कोर्टात केस चालू असतांना बदली करता येत नाही अशा शासन निर्णयाची झेऱॉक्स प्रत, रोजंदारी कर्मचा-याची एका जिल्हयातून दुस-या जिल्हयात बदली करता येत नाही अशा शासन निर्णयाची झेऱॉक्स प्रत, प्रवास भत्ते बील सरळ मार्गाने देता येत नाही अशा शासन निर्णयाची झेऱॉक्स प्रत या माहितीची मागणी केली आहे. अपिलार्थी यांचे प्राप्त उत्तराने समाधान न झाल्याने त्यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक १८ जुन २००७ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा अधिकारी अभियंता, घाटघर जलविद्युत प्रकल्प मंडळ, नाशिक यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

द्वितीय अपिलावर दिनांक २७/०४/२०११ रोजी सुनावणी आयोजीत करण्यात आली होती.

त्या वेळेस अपिलार्थी, जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलाय अधिकारी हे सर्वजण गैरहजर होते. या प्रकरणी चौकशी करता असे कळले की, घाटघर उदंचन जलविद्युत प्रकल्प विभाग क्र.२ बंद झाले असून त्याचे कामकाज घाटघर उदंचन जलविद्युत प्रकल्प विभाग क्र.३ यांचेकडे सोपविण्यात आले आहे. तसेच घाटघर जलविद्युत प्रकल्प मंडळ, नाशिक हे बंद झाले असून त्या मंडळाचे कामकाज कोयना बांधकाम मंडळ, सातारा यांच्याकडे सोपविण्यात आले आहे. त्यामुळे द्वितीय अपिलाच्या सुनावणीसाठी संबंधितांना दिलेल्या नोटीसा प्राप्त झाल्या नसाव्यात. घाटघर उदंचन जलविद्युत प्रकल्प विभाग क्र.३ व सातारा मंडळाकडे दुरध्वनीवरुन संपर्क साधला असता या प्रकरणी संबंधित जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक ०९/०५/२०११ रोजी समक्ष येऊन त्यांचा लेखी युक्तीवाद व संबंधित कागदपत्रांच्या झोरांक्स प्रती दाखल केल्या आहेत.

अपिलार्थी व जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगास उपलब्ध करून दिलेली कागदपत्रे पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेल्या कलम १९(३) खालील अर्जामध्ये अपिलाचे कारण असे नमूद केले आहे की, माहिती चुकीची देण्यात आली आहे, माहिती देण्यास टाळाटाळ करण्यात आली आहे, दंडात्मक कार्यवाही करावी. अपिलार्थीनी नेमकी कोणती माहिती चुकीची दिली याबाबत या अपील अर्जात स्पष्टपणे नमूद केलेले नाही. तसेच ते सुनावणीच्या वेळी गैरहजर असल्याने त्यांचे म्हणणे समजून घेता आले नाही. या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी यांनी दाखल केलेल्या कागदपत्रांवरुन असे दिसून येते की, अपिलार्थीचे दिनांक २५/०४/२००७ चे ४ अर्ज (यात विषयांकित अर्जाचा समावेश आहे) पोस्टाने त्यांच्या कार्यालयास दिनांक ०८/०५/२००७ रोजी प्राप्त झाले. जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालिन कार्यकारी अभियंता, घाटघर उदंचन जलविद्युत प्रकल्प विभाग क्र.२ यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १६/०५/२००७ नुसार अपिलार्थीना असे कळविले की, मागितलेल्या माहितीबाबत वेगवेगळे ४ अर्ज पोस्टमार्फत प्राप्त झाले असून सदर अर्जावर कार्यवाही चालू आहे. लवकरच माहितीपोटी प्रदान करावी लागणारी रक्कम कळविण्यात येईल. हे पत्र अपिलार्थीना प्राप्त झाले आहे. तदनंतर कार्यकारी

अभियंता यांनी त्यांचे पत्र दिनांक २८/०५/२००७ नुसार चारही अर्जाच्या माहितीपोटी रक्कम रु.६५/- चा भरणा करण्याबाबत अर्जदारास कळविले. दिनांक ०३/०७/२००७ रोजी रु.६५/- ची मनिझेंडर त्यांच्या कार्यालयास प्राप्त झाल्यानंतर जन माहिती अधिकरी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १०/०७/२००७ नुसार अर्जदारास मूळ अर्जामध्ये मागणी केल्याप्रमाणे साध्या पोस्टाने माहिती पाठविण्यात आली. याप्रित्यर्थ जावक नोंदवहीची ड्वेरॉक्स प्रत निवेदासोबत जोडण्यात आली आहे. दरम्यानच्या काळात अपिलार्थी यांनी दिनांक १८/०६/२००७ रोजी माहिती मुदतीत न दिल्याचे कारण दाखवून अपील केले. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता, घाटघर उदंचन जलविद्युत प्रकल्प मंडळ, नाशिक यांनी त्यांचे पत्र दिनांक २०/०७/२००७ अन्वये अर्जदारास माहितीपोटी देय रक्कम अदा करून माहिती प्राप्त करून घ्यावी अशा सूचना दिल्या व अपील निर्णयाबाबत यथावकाश कळविण्यात येईल असे कळविले.

प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता, घाटघर उदंचन जलविद्युत प्रकल्प मंडळ, नाशिक यांचेमार्फत या प्रकरणी त्यांचे पत्र दिनांक १४/०८/२००७ नुसार सर्व ४ मुद्यांवरील अपील फेटाळण्यात आले आहे. या अपील निर्णयात असे नमूद केले आहे की, जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता यांनी दिनांक १६/०५/२००७ चे पत्रान्वये अंतरिम उत्तर दिले आहे. दिनांक २८/०५/२००७ च्या पत्रान्वये शुल्काबाबत कळविले आहे. ही वस्तुस्थिती अपिलार्थीना दिनांक १८/०६/२००७ च्या पत्रात नमूद केलेली असल्याने या प्रकरणी माहिती नाकारली नाही. या निर्णयात त्यांनी असेही नमूद केले आहे की, अपिलार्थी त्यांच्या अधिपत्याखालील एका विभागामध्ये रूपांतरीत अस्थायी आस्थापनेवर मजूर म्हणून कार्यरत आहेत. त्यांनी आतापर्यंत मोठ्या प्रमाणावर म्हणजे २१ अपिल अर्ज केले आहेत. अपिलार्थी कायद्याचा सर्वास दुरुपयोग करीत आहेत. त्यांची स्वतःची काही सेवा विषयक बाबी मार्गाला लावण्याच्या हेतूने दबाव निर्माण करण्यासाठी त्यांचा प्रयत्न चालू आहे. त्यांच्या अधिपत्याखालील इतर तांत्रिक महत्वाची कामे पाहता जन माहिती अधिकारी व अपिलीय अधिकारी यांना त्याच त्या माहिती व अपील अर्जावर विनाकारण बराच वेळ खर्च करावा लागत आहे. अपिलार्थीना एका विशिष्ट

तारखेस बोलावून घेऊन जबाबदार कर्मचा-यांच्या उपस्थितीत विविध प्रकरणी त्यांना जी माहिती हवी आहे ती त्यांनी निवडून काढावी व तदनंतर मागितलेल्या कागदपत्रांच्या झेरॉक्स प्रती देण्याबाबत त्यांनी दोन विभागाच्या माहिती अधिकारीयांना स्वतंत्रपणे सूचना देण्यात येत असल्याबाबत या निर्णयात नमूद केले आहे.

आयोगास अपिलार्थी व उत्तरवादी यांनी उपलब्ध करून दिलेली कागदपत्रे पाहता असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालिन कार्यकारी अभियंता यांनी त्यांच्याकडे अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर अधिनियमातील तरतूदीनुसार रक्कम भरणा करण्यासाठी कळविलेल्या पत्राचा दिनांक व रक्कम प्राप्त झाल्याचा दिनांक हा कालावधी वगळून ३० दिवसांच्या आत अपिलार्थीना माहिती पुरविलेली आहे.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपील क्र.२१/२००७ निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक ०९/०५/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. संपत तुकाराम गायकवाड, रा.मु.पो.भेंडी (भंडारदरा वसाहत), ता.अकोले, जि.अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, घाटघर उदंचन जलविद्युत प्रकल्प व.क्र.३, चोंडे, ता.शहापूर, जि.ठाणे यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा अधिकारी अभियंता, कोयना बांधकाम मंडळ, सातारा यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २००८/रामाआ/अपील/सीआर/३७
निर्णय दिनांक : २७/०४/२०१९

१ श्री.गिरीधारीलाल रोचलदास ओचानी : अपिलार्थी : अनुपस्थित
गांधी चौक, मु.पो.ता. नांदगाव,
जि. नाशिक.

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
नगरपरिषद अभियंता,
नांदगाव नगरपरिषद, नांदगाव.
जि.नाशिक.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : प्रतिनिधी
उप आयुक्त (सा.प्र.), नगरपालिका शाखा,
विभागीय आयुक्त कार्यालय, नाशिकरोड.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक ३१/३/२००८ (फेरसादर दिनांक १७/७/२००८) रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक १६/११/२००७ नुसार मुख्याधिकारी, नांदगाव नगरपरिषद, नांदगाव जि.नाशिक यांचेकडून, तीन व्यक्तींची नावे नमूद करून त्यांच्या नावावरील घर नंबर नमूद करून त्यांना बांधकाम परवाना दिलेल्या तारखेपासून ते दि.१६/११/२००७ पर्यंतची माहिती मागवली आहे. अपिलार्थी यांनी संबंधित घर मालकाने सीटी सर्कऱ्याच्या नकाशा व क्षेत्रफळाप्रमाणे बांधकाम पूर्ण केले आहे काय? वाढीव अतिक्रमण केले आहे काय? त्याबाबत काय कार्यवाही केली वगैरे माहिती मागवली आहे. प्राप्त माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.१३/२/२००८ नुसार उप आयुक्त (सा.प्र.) नाशिक विभाग यांचेकडे प्रथम अपील केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा नगरपरिषद अभियंता व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी यांनी असा युक्तीवाद केला की, अधिनियमातील तरतूदीनुसार विहित वेळेत अपिलार्थीचे अर्जास मुख्याधिकारी यांचे पत्र दि.१५/१२/२००७ नुसार प्रतिसाद दिला व माहिती पोटी शुल्काचा भरणा केल्यानंतर अर्जदारांना माहिती पुरविली आहे. त्यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अर्जदाराच्या दि.१६/११/२००७ च्या माहिती मागविण्याच्या अर्जाबाबत राज्याचे मुख्य माहिती उप आयुक्त यांनी दि.२७/१०/२००९ रोजी सुनावणी घेतली होती व त्यांचा निर्णय दि.१७/११/२००९ नुसार दिला आहे. अशाप्रकारे आयोगाकडे विचाराधीन असलेल्या दि.२७/०३/२००८ रोजीच्या अपिलार्थीच्या (आयोगास प्राप्त दिनांक ३१/०३/२००८) द्वितीय अपिलावर मा. मुख्य माहिती आयुक्त यांचेकडून पूर्वीच सुनावणी झालेली असल्याने अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१) अपील क्रमांक ३७/२००८ निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक २७/०४/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. गिरीधारीलाल रोचलदास ओचानी, गांधी चौक, मु.पो.ता. नांदगाव, जि. नाशिक
- २ जन माहिती अधिकारी तथा नगरपरिषद अभियंता, नांदगाव नगरपरिषद, नांदगाव, जि.नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उप आयुक्त (सा.प्र.), नगरपालिका शाखा, विभागीय आयुक्त कार्यालय, नाशिकरोड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/९७
दिनांक २७/०४/२०११

१ श्री.अशोकराव भानुदास तांबे
सलाबतपूर, ता. नेवासा, जि. अहमदनगर.

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
सचिव, सलाबतपूर विविध कार्यकारी से.स.संस्था,
सलाबतपूर, ता.नेवासा, जि. अहमदनगर.

: प्रतिवादी : अनुपस्थित

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था,
नेवासा, जि. अहमदनगर.

: प्रतिनिधी
उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २६/०४/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०४/११/२००९ नुसार चेरमन/सचिव, सलाबतपूर विविध कार्यकारी सेवा सहकारी संस्था मर्या. सलाबतपूर यांचेकडून, सन २००० ते २००९ या काळातील ऑडीट नोटच्या झेरॉक्स प्रती आणि ऑडीट झालेल्या वर्षातील नियमबाह्य खर्चाचा तपशिल अशी माहिती मागितली आहे. माहिती समक्ष हवी आहे असे मूळ अर्जात नमूद केले आहे. माहिती न मिळाल्यामुळे अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक ११/०१/२०१० नुसार जन अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था, नेवासा यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. तथापि त्यांनी आयोगाकडे दाखल केलेले कलम १९(३) खालील अपीलातील कारणे हाच त्यांचा युक्तीवाद गृहीत धरून सुनावणी घेण्यात आली. या अपील अर्जात त्यांनी माहिती न मिळाल्याचे नमूद केले आहे व प्रथम अपिलीय अधिकायांच्या आदेशाविरुद्ध अपील असल्याचे नमूद करून त्यासंबंधित सुनावणीची नोटीस सोबत

जोडली आहे. आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा सचिव सलाबतपूर, विविध कार्यकारी संस्था मर्या. हे उपस्थित नाहीत तथापि दिनांक २६/०४/२०११ रोजीच्या सनावणीच्या वेळी त्यांनी याबाबतची कागदपत्रे व म्हणणे दाखल केले आहे. या कागदपत्रांवरून असे दिसून येते की, अपिलार्थीचा मूळ अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर सचिव यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १२/१२/२००९ नुसार नकलेसाठी शुल्क भरणेबाबत व नंतर पत्र दि.२८/०१/२०१० नुसार ऑडीटमेमोच्या माहितीसाठी रु. २२६८/- चा भरणा करण्याबाबत कळविले. दरम्यानच्या काळात अपिलार्थी यांनी माहिती प्राप्त करण्यासाठी त्यांच्या कार्यालयाशी संपर्क साधला नाही. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी सहाय्यक सहकार अधिकारी यांनी असा युक्तीवाद केला की, या प्रकरणी व दिनांक २६/०४/२०११ रोजी सुनावणी झालेल्या याच अपिलार्थीच्या दस-या प्रकरणांची अशी एकत्रित सुनावणी दि.२५/१/२०१० रोजी घेण्यात आली व त्यांनी त्यांचे पत्र दि.०९/२/२०१० नुसार असे आदेश दिले की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस १५ दिवसांचे आत माहिती द्यावी. या प्रथम सुनावणीच्या वेळी अपिलकार उपस्थित होते. अपिलार्थीच्या दोन्ही मूळ अर्जाची माहिती संस्थेकडे तयार असून ती घेऊन जाणेबाबत जन माहिती अधिकारी यांनी पत्र दि.१७/०२/२०१० नुसार कळविले आहे. अपिलार्थीनी दिनांक २५/०४/२०१० रोजी माहिती घेतली आहे व काहीही तक्रार नाही असे लिहून दिले आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच जन माहिती अधिकारी यांचा युक्तीवाद पाहता, असे दिसून येते की, दि.२५/४/२०१० रोजी अपिलार्थीना माहिती प्राप्त झाली आहे व त्यांची काहीही तक्रार नाही असे त्यांनी लिहून दिले आहे. अपिलार्थीना मूळ अर्जाप्रमाणे समक्ष माहिती पाहिजे होती त्याप्रमाणे त्यांनी कार्यालयास समक्ष हजर राहून माहिती प्राप्त केली आहे. अपिलार्थीनी माहिती प्राप्त होण्याच्या अगोदर त्यांचे पत्र दि.२१/४/२०१० नुसार आयोगाकडे अपील दाखल केलेले दिसून येते (आयोगास प्राप्त दि.२६/४/२०१०). यासंदर्भात मा. उच्च न्यायालय मुंबईच्या, नागपुर खंडपीठाने रिट पिटीशन क्र. ३६४८/२००७ श्री. बालाजी सहकारी स्पिर्निंग मिल्स मर्या., रिसोड जि. वाशिम विरुद्ध राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नागपुर या प्रकरणामध्ये दि. ०२/०३/२००९ रोजी खालीलप्रमाणे दिलेला निर्णय विचारात घेणे आवश्यक आहे.

"It is the contention of the petitioner that the petitioner Co-Operative Society is not a public Authority and therefore Right to Information Act, 2005 is not applicable to the petitioner and therefore respondent no.6 could not pass any

such order. When the matter is taken up for hearing, learned counsel for the parties concede that, this point is squarely covered by judgment of this court in writ petition no. 5666/2007, Dr. Panjabrao Deshmukh Urban Co-operative Bank Ltd., Amravati Vs. The State Information Commissioner, Vidarbha Region, Nagpur and Ors., dated 13.01.2009, wherein this court held that a Co-operative Society registered under the Maharashtra Co-operative Societies Act, is not a public Authority within the meaning of section 2(h) of Right to Information Act or a State within the meaning of Article 12 of the Constitution of India and therefore Right to Information Act is not applicable.”

वरील निर्णयाचे अवलोकन करता महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६०च्या तरतूदी अंतर्गत नोंदणी झालेल्या सहकारी संस्थांना माहिती अधिकार अधिनियमातील तरतूदीनूसार सार्वजनिक प्राधिकरण असे मानता येणार नाही असे दिसून येते. या प्रकरणी देखील असाच युक्तीवाद लागू होत असल्याने या प्रकरणी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतूदी लागू होणार नाहीत. तथापि, या प्रकरणी अपिलार्थीना जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती पुरविलेली दिसून येते.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक ९७/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२७/०४/२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. अशोकराव भानुदास तांबे, सलाबतपूर, ता. नेवासा, जि.अहमदनगर
- २ जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, सलाबतपूर विविध कार्यकारी से.स.संस्था, सलाबतपूर, ता.नेवासा, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था, नेवासा, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००८/रामाआ/अपील/सीआर/२६
निर्णय दिनांक : २७/०४/२०११

१ श्री.सोमनाथ शिवलिंग देशमुख उत्कर्ष को-ऑप. हौसिंग सोसायटी, आनंदवल्ली, गंगापूर रोड, नाशिक.	: अपिलार्थी : अनुपस्थित
१ जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	: प्रतिवादी : उपस्थित
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	: अनुपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २९/०२/२००८ रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०३/०९/२००७ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा कार्यासन अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडून, शासन पत्र दि.१२/६/२००७ च्या लोक आयुक्त, मुंबई यांना सादर केलेल्या पत्रात व्याज माफीचा प्रस्ताव वित्त विभागास सादर करण्यात येत असल्याचे नमूद केले आहे. त्या प्रस्तावाची प्रत व वित्त विभागाकडील त्यावरील उत्तराच्या प्रतीची मागणी केली आहे. प्राप्त माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.२२/१०/२००७ नुसार उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग, मंत्रालय, मुंबई यांच्याकडे प्रथम अपील अर्ज दाखल केला. यामध्ये अपिलाची कारणे एकूण ५ मुद्यांद्वारे नमूद केली आहेत.

आयोगास अपिलार्थीनी उपलब्ध करून दिलेल्या कागदपत्रांवरून असे दिसून येते की, अपिलार्थी यांनी अधिनियमातील कलम १९(३) खाली आयोगाकडे दाखल केलेल्या द्वितीय अपील अर्जात अपिलाच्या कारणांचे एकूण १२ मुद्दे सविस्तरपणे १० पृष्ठांद्वारे नमूद केले आहेत. या अपिलांच्या कारणांमध्ये असे नमूद केले आहे की, प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांना प्रत्यक्ष सुनावणीची वाजवी संधी दिलेली नाही तसेच शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील परिपत्रक दि. ३०/९/२००४ नुसार आदेश पारीत केलेले नाहीत. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांचा निर्णय पत्र स्वरूपात स्वतःच कळविला आहे, शासन आदेशाप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबलेली नाही. शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. ०५/८/२००४च्या पत्रानुसार अपिलीय अधिकारी हे न्यायोक्त (Quasi Judicial) अधिकारी आहेत व अपिलावरील त्यांचे आदेश स्वयंस्पष्ट (Speaking Order) असणे आवश्यक आहे. तथापि, अपिलीय अधिकारी यांनी असा निर्णय घेतलेला नाही. तसेच अपिलीय अधिकारी यांनी मुद्दा क्र. २, ३, ४, ५ मध्ये जी माहिती त्यांना पुरविली आहे त्या माहितीमुळे शासनाच्या लोक कल्याणकारी योजनांचा लाभ लाभार्थ्यांपासून हिरावून घेण्यात येतो असे त्यांचे मत आहे व त्यांनी विविध शासन निर्णयातील/पत्रातील मुद्द्यांवर हरकत उपस्थित केली आहे. हे सर्व मुद्दे शासनाच्या सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग/वित्त विभागाशी वगैरे संबंधित आहेत.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई हे उपस्थित आहेत. त्यांनी असा युक्तीवाद केला की, प्रथम अपिलावर दि. १६/११/२००७ रोजी तत्कालीन अपिलीय अधिकारी (श्री. चौधरी) यांचेकडे सुनावणी ठेवण्यात आल्याचे, अपिलकर्त्यास पत्र दि. १३/११/२००७ रोजीच्या पत्राद्वारे कळविण्यात आले होते. त्यामुळे अपिलकर्त्यास सुनावणीची संधी उपलब्ध करून दिली आहे. तथापि अपिलकर्ते उपस्थित राहू शकले नाहीत. मात्र त्यांनी मागणी केलेली माहिती त्यांना पाठविण्यात आली आणि चर्चेची आवश्यकता भासत असल्यास कार्यालयीन कामकाजाच्या कोणत्याही दिवशी व त्यांना योग्य असेल त्यावेळी कार्यालयात येऊन चर्चा करता येईल असेही पत्र दि. २०/११/२००७ अन्वये कळविण्यात आले होते. त्यांनी पुढे असे सांगितले की, द्वितीय अपील अर्जातील मुद्दा क्र. ७, ८, ९, ११ हे मुद्दे

माहितीचा अधिकार कायद्याअंतर्गत येत नसल्याने त्यावर कोणतेही अभिप्राय नाहीत. तथापि यासाठी ते विभागाकडे स्वतंत्र अर्ज करू शकतात.

उपलब्ध कागदपत्रांवरून तसेच जन माहिती अधिकारी यांच्या युक्तीवादावरून असे दिसून येते की, अपिलार्थीच्या मूळ अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि.२६/०९/२००७ नुसार माहिती पुरविली आहे व प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपसचिव यांनी त्यांचे पत्र दि.२०/११/२००७ नुसार अपिलार्थी हे दि.१६/११/२००७ रोजी सुनावणीसाठी उपस्थित नसल्याचे नमूद करून अपिलान्वये मागणी केलेल्या ५ मुद्यांवरील माहिती सोबत जोडून अपिलार्थीना कळविली आहे. तसेच याबाबत त्यांना चर्चा करण्याची आवश्यकता भासत असल्यास कार्यालयीन कामकाजाच्या कोणत्याही दिवशी कार्यालयात येऊन चर्चा करता येईल असेही कळविले आहे. त्यामुळे सुनावणीसाठी वाजवी संधी दिली नाही हे अपिलार्थीचे म्हणणे मान्य होण्यासारखे नाही. तथापि, प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग, मंत्रालय यांनी आदेश पारीत (Speaking Order) केलेले नाहीत त्यामुळे तत्कालीन उपसचिव, श्री.छ.बू.चौधरी यांनी अधिनियमाच्या कलम १९(१) चे उल्लंघन केले असल्याने सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग, मंत्रालय, मुंबई यांना अशी शिफारस करण्यात येते की, संबंधित उपसचिव यांना समज द्यावी. अपिलार्थीनी मूळ अर्जाद्वारे संस्थेचे मयत सभासद एस.एम.गवारे यांचेबाबत त्यांचे निधनाच्या दिनांकास बाकी असलेल्या कर्जावरील व्याजमाफीबाबत जी माहिती मागितली आहे ती माहिती म्हणजे वित्त विभागास दि. १३/०६/२००७ च्या टिपणीद्वारे सादर केलेल्या प्रस्तावाची प्रत व वित्त विभागाने त्यांच्या दि २६/०६/२००७ च्या टिपणीअन्वये नस्तीवर नमूद केलेल्या अभिप्रायाची प्रत तत्कालीन जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीना पुरविल्याचे अपिलार्थीच्या द्वितीय अपील अर्जावरून दिसून येते. तथापि, त्यांनी प्रथम अपील अर्जात व द्वितीय अपील अर्जात बरेच नवीन मुद्दे उपस्थित केलेले आहेत. माहितीचा अधिकार अधिनियम अंतर्गत असे नवीन मुद्दे उपस्थित करणे अपेक्षित नाही.

उपरोक्त विवेचनाच्या पाश्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक २६/२००८ निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक २७/०४/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. सोमनाथ शिवालिंग देशमुख, उत्कर्ष को-ऑप. हौसिंग सोसायटी, आनंदवल्ली, गंगापूर रोड, नाशिक.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००८/रामाआ/अपील/सीआर/२६
निर्णय दिनांक : २७/०४/२०११

१ श्री.सोमनाथ शिवलिंग देशमुख उत्कर्ष को-ऑप. हौसिंग सोसायटी, आनंदवल्ली, गंगापूर रोड, नाशिक.	: अपिलार्थी : अनुपस्थित
१ जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	: प्रतिवादी : उपस्थित
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	: अनुपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २९/०२/२००८ रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०३/०९/२००७ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा कार्यासन अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडून, शासन पत्र दि.१२/६/२००७ च्या लोक आयुक्त, मुंबई यांना सादर केलेल्या पत्रात व्याज माफीचा प्रस्ताव वित्त विभागास सादर करण्यात येत असल्याचे नमूद केले आहे. त्या प्रस्तावाची प्रत व वित्त विभागाकडील त्यावरील उत्तराच्या प्रतीची मागणी केली आहे. प्राप्त माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.२२/१०/२००७ नुसार उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग, मंत्रालय, मुंबई यांच्याकडे प्रथम अपील अर्ज दाखल केला. यामध्ये अपिलाची कारणे एकूण ५ मुद्यांद्वारे नमूद केली आहेत.

आयोगास अपिलार्थीनी उपलब्ध करून दिलेल्या कागदपत्रांवरून असे दिसून येते की, अपिलार्थी यांनी अधिनियमातील कलम १९(३) खाली आयोगाकडे दाखल केलेल्या द्वितीय अपील अर्जात अपिलाच्या कारणांचे एकूण १२ मुद्दे सविस्तरपणे १० पृष्ठांद्वारे नमूद केले आहेत. या अपिलांच्या कारणांमध्ये असे नमूद केले आहे की, प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांना प्रत्यक्ष सुनावणीची वाजवी संधी दिलेली नाही तसेच शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाकडील परिपत्रक दि. ३०/९/२००४ नुसार आदेश पारीत केलेले नाहीत. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांचा निर्णय पत्र स्वरूपात स्वतःच कळविला आहे, शासन आदेशाप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबलेली नाही. शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. ०५/८/२००४च्या पत्रानुसार अपिलीय अधिकारी हे न्यायोक्त (Quasi Judicial) अधिकारी आहेत व अपिलावरील त्यांचे आदेश स्वयंस्पष्ट (Speaking Order) असणे आवश्यक आहे. तथापि, अपिलीय अधिकारी यांनी असा निर्णय घेतलेला नाही. तसेच अपिलीय अधिकारी यांनी मुद्दा क्र. २, ३, ४, ५ मध्ये जी माहिती त्यांना पुरविली आहे त्या माहितीमुळे शासनाच्या लोक कल्याणकारी योजनांचा लाभ लाभार्थ्यांपासून हिरावून घेण्यात येतो असे त्यांचे मत आहे व त्यांनी विविध शासन निर्णयातील/पत्रातील मुद्द्यांवर हरकत उपस्थित केली आहे. हे सर्व मुद्दे शासनाच्या सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग/वित्त विभागाशी वगैरे संबंधित आहेत.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई हे उपस्थित आहेत. त्यांनी असा युक्तीवाद केला की, प्रथम अपिलावर दि. १६/११/२००७ रोजी तत्कालीन अपिलीय अधिकारी (श्री. चौधरी) यांचेकडे सुनावणी ठेवण्यात आल्याचे, अपिलकर्त्यास पत्र दि. १३/११/२००७ रोजीच्या पत्राद्वारे कळविण्यात आले होते. त्यामुळे अपिलकर्त्यास सुनावणीची संधी उपलब्ध करून दिली आहे. तथापि अपिलकर्ते उपस्थित राहू शकले नाहीत. मात्र त्यांनी मागणी केलेली माहिती त्यांना पाठविण्यात आली आणि चर्चेची आवश्यकता भासत असल्यास कार्यालयीन कामकाजाच्या कोणत्याही दिवशी व त्यांना योग्य असेल त्यावेळी कार्यालयात येऊन चर्चा करता येईल असेही पत्र दि. २०/११/२००७ अन्वये कळविण्यात आले होते. त्यांनी पुढे असे सांगितले की, द्वितीय अपील अर्जातील मुद्दा क्र. ७, ८, ९, ११ हे मुद्दे

माहितीचा अधिकार कायद्याअंतर्गत येत नसल्याने त्यावर कोणतेही अभिप्राय नाहीत. तथापि यासाठी ते विभागाकडे स्वतंत्र अर्ज करू शकतात.

उपलब्ध कागदपत्रांवरून तसेच जन माहिती अधिकारी यांच्या युक्तीवादावरून असे दिसून येते की, अपिलार्थीच्या मूळ अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि.२६/०९/२००७ नुसार माहिती पुरविली आहे व प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपसचिव यांनी त्यांचे पत्र दि.२०/११/२००७ नुसार अपिलार्थी हे दि.१६/११/२००७ रोजी सुनावणीसाठी उपस्थित नसल्याचे नमूद करून अपिलान्वये मागणी केलेल्या ५ मुद्यांवरील माहिती सोबत जोडून अपिलार्थीना कळविली आहे. तसेच याबाबत त्यांना चर्चा करण्याची आवश्यकता भासत असल्यास कार्यालयीन कामकाजाच्या कोणत्याही दिवशी कार्यालयात येऊन चर्चा करता येईल असेही कळविले आहे. त्यामुळे सुनावणीसाठी वाजवी संधी दिली नाही हे अपिलार्थीचे म्हणणे मान्य होण्यासारखे नाही. तथापि, प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग, मंत्रालय यांनी आदेश पारीत (Speaking Order) केलेले नाहीत त्यामुळे तत्कालीन उपसचिव, श्री.छ.बू.चौधरी यांनी अधिनियमाच्या कलम १९(१) चे उल्लंघन केले असल्याने सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग, मंत्रालय, मुंबई यांना अशी शिफारस करण्यात येते की, संबंधित उपसचिव यांना समज द्यावी. अपिलार्थीनी मूळ अर्जाद्वारे संस्थेचे मयत सभासद एस.एम.गवारे यांचेबाबत त्यांचे निधनाच्या दिनांकास बाकी असलेल्या कर्जावरील व्याजमाफीबाबत जी माहिती मागितली आहे ती माहिती म्हणजे वित्त विभागास दि. १३/०६/२००७ च्या टिपणीद्वारे सादर केलेल्या प्रस्तावाची प्रत व वित्त विभागाने त्यांच्या दि २६/०६/२००७ च्या टिपणीअन्वये नस्तीवर नमूद केलेल्या अभिप्रायाची प्रत तत्कालीन जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीना पुरविल्याचे अपिलार्थीच्या द्वितीय अपील अर्जावरून दिसून येते. तथापि, त्यांनी प्रथम अपील अर्जात व द्वितीय अपील अर्जात बरेच नवीन मुद्दे उपस्थित केलेले आहेत. माहितीचा अधिकार अधिनियम अंतर्गत असे नवीन मुद्दे उपस्थित करणे अपेक्षित नाही.

उपरोक्त विवेचनाच्या पाश्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक २६/२००८ निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक २७/०४/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. सोमनाथ शिवालिंग देशमुख, उत्कर्ष को-ऑप. हौसिंग सोसायटी, आनंदवल्ली, गंगापूर रोड, नाशिक.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सीआर/२४
निर्णय दिनांक : २७/०४/२०११

१ श्री.महमुद शाह गफुर शाह : अपिलार्थी : अनुपस्थित
४५, निहाल नगर, मालेगाव, जि. नाशिक.

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
अधिक्षक संकिर्ण कर वसुली विभाग,
मालेगाव महानगरपालिका मालेगाव,
जि.नाशिक.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
सहाय्यक आयुक्त (कर),
मालेगाव महानगरपालिका मालेगाव.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक ०३/१२/२००७ रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक ०२/०८/२००७ नुसार जन माहिती अधिकारी, संकिर्ण कर वसुली विभाग, महानगरपालिका, मालेगाव यांच्याकडून, दि.०१/८/२००६ ते ०२/८/२००७ पर्यंतच्या कालावधीतील महानगरपालिका हृदीतील लग्न कार्यक्रमासाठी किती मंडप फी आकारण्यात आली व कोणत्या ठिकाणाची, त्याची माहिती, मंडप फी वसुल करण्यात आलेली नसेल तर जबाबदार कोण?, सहारा कॉर्पोरेशन, मुंबई यांचेकडून दैनिक बाजार वसुली सन २००६-०७ या वर्षाकरता किती रक्कम येणे बाकी आहे वगैरे एकूण ९ मुद्द्यांद्वारे माहिती मागितली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याचे कारण दर्शवून अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.२४/९/२००७ नुसार प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक आयुक्त (कर), महानगरपालिका, मालेगाव यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. उपलब्ध कागदपत्रांवरून असे दिसून येते की, अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.२९/११/२००७ नुसार औरंगाबाद खंडपीठाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे व तो अपील अर्ज औरंगाबाद कार्यालयाकडे दि.०३/१२/२००७ रोजी प्राप्त झाला आहे. तथापि, त्या अर्जातील काही त्रूटीस्तव परत केलेला अर्ज अपिलार्थीनी दि.१३/१०/२०८ रोजी औरंगाबाद खंडपीठाकडे फेर सादर केला आहे. या अर्जात त्यांनी माहिती प्राप्त न झाल्याचे म्हटले आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा अधिक्षक, संकिर्ण कर वसूली विभाग, महानगरपालिका, मालेगाव यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीचा मूळ अर्ज दि.०२/८/२००७ ला अनुसरून दाखल केलेल्या दि.२९/११/२००७ च्या द्वितीय अपिलावर महाराष्ट्र राज्याचे मुख्य माहिती आयुक्त यांनी दि.२७/१०/२००९ रोजी नाशिक येथे सुनावणी घेतली आहे व अर्जदारास हवी असलेली माहिती मिळाली असल्याचे त्यांनी लेखी लिहून दिल्याने अपील निकाली काढण्यासाठी आदेश दिले आहेत. जन माहिती अधिकारी यांनी या अपिलाचा आदेश व त्यास अनुसरून मूळ अर्ज वगैरे कागदपत्रे दाखल केली.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व उत्तरवादी यांचा युक्तिवाद पाहता असे दिसून येते की, या प्रकरणी अपिलार्थी यांना माहिती प्राप्त झाली आहे. तसेच त्यांनी दोन वेळेस अपील अर्ज दाखल केल्याने त्यापैकी एका अर्जावर मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी सुनावणी घेऊन निकाली काढण्याबाबतचा आदेश दिला असल्याने, अपिलार्थीचे विचाराधीन अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक २४/२००७ निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक २७/०४/२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. महमुद शाह गफुर शाह, ४५, निहाल नगर, मालेगाव, जि. नाशिक
- २ जन माहिती अधिकारी तथा अधिक्षक, संकिर्ण करवसूली विभाग, मालेगाव महानगरपालिका मालेगाव, जि.नाशिक. यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सहायक आयुक्त (कर), मालेगाव महानगरपालिका मालेगाव, जि.नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २००८/रामाआ/अपील/सीआर/ ४०
निर्णय दिनांक : २७/०४/२०११

१ अँड श्री. अभिजीत सी.पुपल,
विवेकानंद हौसिंग सोसायटी, सावेडी,
जि. अहमदनगर

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
कनिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी,
अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती,
औरंगाबाद.

: प्रतिवादी : उपस्थित

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
उप संचालक,
अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती,
औरंगाबाद.

: अनुपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १२/०८/२००८ रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक २१ मे २००८ नुसार सह आयुक्त, अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, औरंगाबाद यांचेकडून, सात जणांची नावे अर्जात नमूद करून त्या नस्तींच्या छायांकित प्रतींची मागणी केली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.०१/०७/२००८ नुसार अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, औरंगाबाद यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. त्यांनी आयोगाकडे कलम १९(३) अन्वये केलेला अपील अर्ज हाच त्यांचा युक्तीवाद गृहीत धरण्यात येत आहे. यामध्ये "माहिती मिळाली नाही" असे अपिलाचे कारण नमूद केलेले आहे. आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती

अधिकारी तथा कनिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, औरंगाबाद यांनी असा युक्तीवाद केला की, सदरहू सात नस्तीच्या छायांकित प्रतिसाठी रूपये ९४५/- चा भरणा करण्याबाबत त्यांचे पत्र दि.३१/०५/२००८ नुसार अपिलार्थीना कळविले. अर्जदार हे व्यवसायाने वकील असून सुधा त्यांनी त्यांच्या कार्यालयाच्या या पत्राकडे दूर्लक्ष करून शुल्क न भरता प्रथम अपील दाखल केले. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी सुनावणी घेवून आदेश दिल्याबाबतची कागदपत्रे दिसून येत नाहीत असे त्यांनी सांगितले. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, एका प्रकरणाची नस्ती वगळता इतर सहा प्रकरणाची नस्ती प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उप संचालक, अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, औरंगाबाद यांनी त्यांचे पत्र दि.२६/०८/२००८ नुसार अपिलार्थीना रजिष्टर पोस्टाने विनामूल्य पाठविल्या आहेत व रकमेचा भरणा करण्यास कळविले आहे. या प्रती पाठविल्या प्रित्यर्थ रजिष्टर पोस्टाच्या दाखल्याच्या डोरॉक्स प्रती दाखल केलेल्या आहेत. सातव्या प्रकरणाची नस्ती त्यावेळी सापडली नसल्याने माहिती दिलेली नाही. आता त्या नस्तीचा शोध घेवून छायांकित प्रत सोबत आणली आहे. तथापि आज अपिलार्थी हजर नसल्याने छायांकित प्रत त्यांना देता येत नाही.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, तसेच जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, औरंगाबाद यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी अधिनियमातील तरतूदीनुसार अपिलार्थीना विहित वेळेत माहितीच्या शुल्काचा भरणा करण्याचे कळविले आहे. तथापि अपिलार्थीनी रक्कमेचा भरणा केलेला नाही. प्रथम अपील अर्जानंतर प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उप संचालक अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, औरंगाबाद यांनी, अपिलार्थीनी मूळे अर्जाद्वारे मागणी केलेली सात प्रकरणांपैकी सहा प्रकरणांची माहिती विनामूल्य पाठविली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी यांना असा आदेश करण्यात येतो की, अपिलार्थीनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेल्या उर्वरीत सातव्या प्रकरणाच्या छायांकित प्रती हे आदेश प्राप्त होताच आठ दिवसाच्या आत अपिलार्थीना विनामूल्य पुरवाव्यात. अपिलार्थीनी आयोगाकडे केलेला द्वितीय अपील अर्ज हा दि.११/०८/२००८ चा असून (आयोगास प्राप्त दि.१२/०८/२००८)

अपिलार्थीना माहिती दि.२६/०८/२००८ च्या पत्रान्वये दिली आहे. तेव्हा द्वितीय अपील अर्ज केल्यानंतर लागेचच अपिलार्थीना माहिती प्राप्त झाली आहे, असे दिसून येते.

उपरोक्त विवेचनाच्या पाश्वभूमीवर अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

- १) अपील क्र. ४०/२००८ निकाली काढण्यात येत आहे.
- २) जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, औरंगाबाद यांनी, अपिलार्थीनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली उर्वरीत माहिती त्यांना हा आदेश प्राप्त होताच आठ दिवसाच्या आत रजिष्टर पोस्टाने विनामूल्य पाठवावी.

नाशिक

दिनांक २७-०४-२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ अँड श्री. अभिजीत सी.पुपल, विवेकानंद हौसिंग सोसायटी, सावेडी, जि. अहमदनगर
- २ जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी, अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, कश्मिरा भवन, स्टेशन रोड, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उप संचालक, अनु.जमाती जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, कश्मिरा भवन, स्टेशन रोड, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती

